

in poklic, pokazali so, kako njihova srca goré za blagor in srečo domovine, za veljavo in pravo izomiko naroda slovenskega! Takim učiteljem se pač sme brez strahu in skrbi slov. mladina v pouk in odgojo izročevati! Slava jim!"

Ustavoznanstvo.

(Spisal Fr. Orožen.)

M.

Ljudsko zastopstvo.

(Dalje.)

Poslanska zbornica.

Avstrijske dežele	Število poslancev, katere voli					
	veleposestvo	mesta in trgji	trgovinske in obrtne zbornice	knudske občine	peti volilna skupina	skupaj
Dolenja Avstrija	8	19	2	8	9	46
Gorenja Avstrija	3	6	1	7	3	20
Salzburško	1	2	—	2	1	6
Tirolsko	5	5	—	8	3	21
Predarelsko	—	1	—	2	1	4
Koroško	1	3	1	4	1	10
Štajersko	4	8	2	9	4	27
Kranjsko	2	3	—	5	1	11
Goriško in Gradišče	1	1	—	2	1	5
Istra	1	1	—	2	1	5
Trst z okolico	—	3	1	—	1	5
Dalmacija	1	2	—	6	2	11
Češko	23	32	7	30	18	110
Moravsko	9	13	3	11	7	43
Šlezija	3	4	—	3	2	12
Galicija	20	13	3	27	15	78
Bukovina	3	2	1	3	2	11
skupaj . .	85	118	21	129	72	425

Državni poslanci uživajo nedotikljivost (imuniteto) in niso odgovorni za svoje govore in glasovanje v državnem zboru. Le dotična zbornica ali predsednik more poslanca pokarati. Tudi ne smejo sodnije brez dovoljenja zbornice poslance zaradi kaznjivega dejanja (izvzemši slučaj, da so poslanca pri izvrševanju kaznjivega dejanja zalotili) med zasedanjem zbornice zapirati ali sodnijsko preganjati. V vseh slučajih pa ima sodnja sodnijsko postopanje proti poslancem državnozbornemu predsedništvu naznanjati in na zahtevanje predsedništva dotičnega poslanca izpustiti iz zapora.

Poslanska zbornica voli sama predsednika in dva podpredsednika. Zakone predlagati imata pravico vlada in državni zbor (obe zbornici). Če se n. pr. predlaga kak zakonski predlog v poslanski zbornici, sklenejo navadno, da dobi dotični predlog kak odbor v posvetovanje. Ko je odbor dovršil posvetovanje, obravnava še zakonski predlog poslanska zbornica. Pri glasovanju zadostuje, da se sprejme predlog, absolutna ali nadpolovična večina (t. j. eden glas čez polovico glasujočih poslancev). Le pri predlogih, ki nameravajo predrugačiti ustavo, treba je dvetretjinske večine. Po vzprejetju zakonskega predloga v poslanski zbornici dobi predlog gosposka zbornica in če ta predlog nespremenjeno odobri, predlagajo zakonski predlog cesarju v potrjenje ali sankcijo. Po eventualni cesarjevi potrditvi se razglasi zakon v „Wiener Zeitung“ in v „državnem zakoniku“ (Reichsgesetzblatt) in zadobi veljavo ali takoj ali z dnevom, katerega določi cesar.

V slučaju pa, da se ne ujema popolnoma gosposka zbornica s sklepom poslanske zbornice in zakonski predlog nekoliko spremeni, dobi predlog zopet poslanska zbornica nazaj in še potem, ko poslanska zbornica vzprejme po gosposki zbornici spremenjeni predlog, predlože v tem slučaju predlog cesarju v potrditev. Ako pa od poslanske zbornice vzprejeti predlog v gosposki zbornici propade, propal je ves zakonski predlog. —

Končno bode še zanimalo razmerje strank v zadnjih dveh sesijah 1891 do 1897 in po novih volitvah l. 1897.

1891—1897.

Stranke	Število poslancev	Stranke	Število poslancev
Nemški liberalci, naprednjaki in ustavov. veleposestniki	114	Fevdalci	18
Poljaki	58	Italijani	16
Mladočehi	35	Staročehi	11
Nemški klerikalci in konservativci	29	Krščanski socialisti	10
Jugoslovani	24	Rusini	8
Nemški nacionalci	19	Rumuni	5
		Divjaki	4
		Schönererjanca	2
		skupaj	353

Leta 1897.

Stranke	Število poslancev	Stranke	Število poslancev
Čehi in češki veleposestniki	79	Krščanski socijalisti	30
Nemški naprednjaki, liberalci in ustavov. veleposestniki	77	Jugoslovani	29
Poljaki, poljska narodna stranka in Stojalovskija pristaši	67	Italijani	19
Nemški nacionalci	43	Socijalni demokrati	14
Konservativni klerikalci, srednja stranka moravskih veleposestnikov in katoliška narodna stranka	43	Rusini	11
		Rumuni	6
		Schönererijanci	4
		Socijalni politik	1
		Demokrat	1

Za ogerske dežele je državni zbor v Budapešti in se deli v zbornico velikašev (magnatov) in zbornico poslancev (reprezentantov).

Člani velikaške zbornice so vsi nadvojvode, katoliški in pravoslavni nadškofje in še nekateri drugi odlični duhovniki, več psvetnih velikašev ali magnatov, reški guverner, predsednika kraljeve kurije, predsednik kraljevega sodnijskega stola v Budapešti, ogerski veliki župani in tri poslanci hrvatsko-slavonskega deželnega zbora.

Zbornica poslancev šteje 452 poslancev, in sicer volijo mesta 81, županije 332 poslancev, 39 poslancev pa je iz trojedne kraljevine. Hrvatski poslanci pa glasujejo le o onih rečeh, ki so skupne Ogerski in trojedni kraljevini. (Dalje prih.)

Drugo berilo in slovnica za občje ljudske šole.

Sestavila M. Josin in E. Gangl, učitelja v Ljubljani. — V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg 1897. — Cena vezani knjigi 80 h. — Pred menoj leži lepa knjiga, kakoršne smo krvavo potrebovali in katero sem vspricho tega pregledal z zanimanjem od prve do zadnje strani in hkratu napisal o njej nekoliko opazk, ki sem jih obljubil „Učit. Tovarišu“. — Evo jih! — Berilo je nadaljevanje Žumer-Razingerjevega „prvega berila in slovnice“, katero je bilo svoj čas vsaj deloma zamašilo veliko vrzel, zevajočo med „Abecednikom“ istih pisateljev in starim „drugim berilom in slovnico“, izišlim na Dunaju v „cesarski kralj. zalogi šolskih knjig.“ No, zdaj je ta vrzel popolnoma zadelana vsaj kar se tiče stavka: „od lahkega k težkemu“, kajti staro berilo je hipoma brezpomembno in prepričan sem, da se odpravi v kratkem iz ljudske šole, na čemur bode deloval gotovo vsak praktični učitelj takoj, ko dobi to novo berilo potrjenje.